

Daf Panorama

La Yéchiva Ohaveï Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib
Complément à l'étude du Daf Hayomi

Baba Batra, Daf 16

דף טז

א. דבר ה' אל השטן. ב לשם שמים. ג. בלבו חטא. ד. עפראלפומיה. ה. סערה. ו. רעיו. ז. בנות. ח. פטירת אברהם.

א. א. ויאמר (איוב) ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תפלה לאלקים (איוב א). ב. ויאמר ה' אל השטן השמת לבך אל עבדי איוב וגו' ועודנו מחזיק בתומתו ותסיתני בו לבלעו חנם (איוב ב) אלמלא מקרא כתוב א"א לאמרו כאדם שמשיתין אותו וניסת יורד השטן ומתעה את האדם עולה ומשטין נוטל רשות ונוטל נשמה. ג. ויען השטן וגו' גע אל עצמו ואל בשרו וגו' ויאמר ה' אל השטן הנו בידך אך את נפשו שמור וגו' ויך את איוב (שם) קשה צערו של שטן משל איוב משל לעבד שא"ל רבו שבור את החבית ושמור את יינה. אמר ר"ל הוא שטן הוא יצה"ר (שנאמר רק אליו אל תשלח ידך וכתוב רק רע) הוא מלאך המות (שנאמר אך את נפשו שמור).

ב. שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו שטן כיון שראה להקב"ה שנוטה דעתו אחרי איוב אמר שמה ח"ו ישכח לאהבת אברהם. ופנינה הכעיסה לצרתה (חנה) כדי שתתפלל.

ג. בכל זאת לא חטא איוב בשפתיו (שם) אמר רבא בשפתיו לא חטא בלבו חטא, מאי אמר ארץ נתנה ביד רשע (שם, ט) אמר רבא בקש איוב להפוך קערה על פיה שחירף וגידף א"ל אביי לא דבר איוב אלא כנגד השטן, כתנאי. ב. אין מידך מציל (שם) אמר רבא בקש איוב לפטור את כל העולם מן הדין אמר לפניו בראת צדיקים בראת רשעים מי מעכב על ידך. א"ל חבריו אף אתה תפר יראה (שם, טו) אלא ברא הקב"ה יצה"ר ברא לו תורה תבלין.

ד. א. ברכת אובד עלי תבא (שם כט) שהיה גוזל שדה יתומים ומשביחה ומחזירה ולב אלמנה ארנין (שם), שכל אלמנה שלא היו נושאים אותה הטיל שמו עליה ונשאוה. ב. לו שקול ישקל (שם ו. פ' בא ונשקול מי חייב לחבירו) עפרא לפומיה דאיוב חברותא כלפי שמיא, לו יש בינינו מוכיח (שם ט) עפרא לפומיה כלום עבד מוכיח לרבו. ג. ומה אתבונן על בתולה (שם לא) הוא באחרות אבל אברהם אפילו בשלו לא הסתכל. ד. יורד שאול לא יעלה (שם ז) שכפר בתחה"מ.

ה. איוב בסערה חטא אמר שמה עברה לפניך רוח סערה ונתחלף לך בין איוב לאויב. ובשערה השיבוהו כל נימא ונימא בראתי לה גומא בפני עצמה, ולא נתחלף לי. ב. כל טיפה בעבים בראתי לה דפוס בפני עצמה. ג. כל קול בעבים בראתי לו שביל בפני עצמו. ד. יעל זו בשעה שכורעת ללדת עולה לראש ההר כדי שיפול וימות ובאותו רגע אני מזמין לה נשר שמקבלו בכנפיו. ה. אילה זו רחמה צר וכשכורעת ללדת אני מזמין לה נחש שמכישה ואלמלי מקדים או מאחר רגע מיד מתה ולא נתחלף לי, בין איוב לאויב נתחלף לי איוב לא בדעת ידבר (שם לד) מכאן שאין אדם נתפס בשעת צערו.

ו. וישמעו שלשת רעי איוב את כל הרעה הזאת וגו' ויועדו יחדיו (שם ב) שנכנסו בשער אחד. ומהיכן ידעו שבאה עליו הרעה, כתרים היו להם ובכל כתר שלשה פרצופים וי"א אילנות היו להם וכיון שנשתנו וכמשו ידעו.

ז. כי החל האדם לרוב ובנות יולדו להם (בראשית ו) ר' יוחנן אמר רביה באה לעולם (ובנות איוב ג"כ נכפלו שנכפלו ביופי) ור"ל אמר מריבה באה כתנאי וה' ברך את אברהם בכל (שם כד) ר"מ אומר שלא היתה לו בת ר"י אומר שהיתה לו בת אחרים אומרים בת היתה לו ובכל שמה. ר"א המודעי אומר אצטגנינות היתה בלבו ר"ש אומר אבן טובה בצוארו שכל חולה הרואה אותה מתרפא ד"א שלא מרד עשיו בימיו ד"א שעשה ישמעאל תשובה בימיו (ז' פירושים סימן: לא היתה בכל אצטגנינות, נתרפאו עשיו וישמעאל).

ח. אותו היום נפטר אברהם אבינו ועשה יעקב תבשיל עדשים לנחם את יצחק אביו. וע"ש עדשה, משום שאין לה פה כאבל ד"א שמגולגלת כאבילות שמגלגלת בעולם. וחמש עבירות עבר עשיו באותו היום: בא על נערה המאורסה והרג את הנפש וכפר בעיקר ובתחה"מ וביזה את עבודת הבכורה.

Rav Elisha Abib